

Białystok, dn. 03.09.2015 r.

Trybunał Konstytucyjny
Al. J. Ch. Szucha 12A
00 – 918 Warszawa

TRYBUNAŁ KONSTYTUCYJNY KAN C E L A R I A	
wpl. dnia	04. 09. 2015
L.dz.	L.zał.

Wnioskodawca:

Rada Miejska w Choroszczu
ul. Dominikańska 2
16 – 070 Choroszcz

reprezentowana przez radcę prawnego
Tadeusza Oniśko

Kancelaria Radców Prawnych
Goryszewski Nieszczerewski Oniśko
Spółka Partnerska
ul. Mickiewicza 92 lok. 12
15-257 Białystok

sygn. akt K 3/15

W nawiązaniu do pisma Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 6 sierpnia 2015 r., działając oraz pisma Prokuratora Generalnego Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 20 sierpnia 2015r., działając w imieniu Wnioskodawcy, pełnomocnictwo w aktach sprawy,

- 1) wnoszę o nieuwzględnienie wniosków obu organów o umorzenie postępowania,
- 2) precyzuję, iż wobec zmienionej treści art. 18 ust. 1 pkt. 3 ustawy Prawo energetyczne (Dz. U. z 2012 r. Nr 1059 ze zm.) w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 27 maja 2015 r. o zmianie ustawy - Prawo energetyczne (Dz. U. z 2015 poz. 942) zarzut niekonstytucyjności dotyczy obowiązku finansowania przez gminy oświetlenia ulic, placów oraz dróg - niestanowiących własności gmin,

oraz podnoszę co następuje:

W myśl art. 39 ust. 1 pkt. 3 ustawy z dnia 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. Nr 102, poz. 643 ze zm.) Trybunał umarza na posiedzeniu niejawnym postępowanie jeżeli akt normatywny w zakwestionowanym zakresie utracił moc obowiązującą przed wydaniem orzeczenia przez Trybunał. Stosownie do ust. 3 owego nie stosuje się, jeżeli wydanie orzeczenia o

akcie normatywnym, który utracił moc obowiązującą przed wydaniem orzeczenia, jest konieczne dla ochrony konstytucyjnych wolności i praw.

Niewątpliwie przepis, co do którego został złożony wniosek o zbadanie jego zgodności z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej został znacząco zmieniony ustawą z dnia 27 maja 2015 r. o zmianie ustawy - Prawo energetyczne (Dz. U. z 2015 poz. 942), która weszła w życie z dniem 3 sierpnia 2015 r., jednak nie są to – w ocenie Wnioskodawcy – zmiany, które rzutują na utratę zasadności wniosku o zbadanie zgodności z Konstytucją.

Nade wszystko nie utraciły zasadności argumenty Wnioskodawcy, iż art. 18 ust. 1 pkt. 3 ustawy Prawo energetyczne (Dz. U. z 2012 r. Nr 1059 ze zm.) w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 27 maja 2015 r. o zmianie ustawy - Prawo energetyczne znacząco przekracza zakres dopuszczalnej ingerencji w sferę samodzielności gmin poprzez narzucenie im niekorzystnych rozwiązań, a nadto pozbawiając je samodzielności i samorządności.

Wnioskodawca nie przeczy, że regulacja ta znacząco poprawia sytuację gmin poprzez ograniczenie obowiązku finansowania oświetlenia dróg publicznych. Nie przeczy nadto, że zmienione przepisy przewidują bardziej racjonalny podział finansowania pomiędzy gminy a zarządcę dróg krajowych, którym jest Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad wg kryterium, jakim są potrzeby mieszkańców gminy. Nie zmienia to jednak zasady, że także ta regulacja faktycznie ubezwłasnowolnia gminy czyniąc z nich biernych płatników obciążeń finansowych zaciąganych przez organy administracji państwowej lub innych samorządów [a być może i osoby prywatne – nowe brzmienie art. 18 ust. 1 pkt. 3 ustawy Prawo energetyczne w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 27 maja 2015 r. o zmianie ustawy - Prawo energetyczne, może prowadzić do objęcia obowiązkiem finansowania przez gminy placów stanowiących własność osób prywatnych (ten wniosek można wywieść z pominięcia po wyrazie „placów” wyrazu „publicznych”].

Nowelizacja nie zmienia nic w aspekcie decydowania przez gminy o dostawcach energii. To Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad, województwo czy też powiat będą zawierały umowy na dostawy energii elektrycznej w odniesieniu do dróg publicznych, których są zarządcami, zaś rolą gminy będzie opłacanie rachunków.

Przepis w zmienionym brzmieniu nie zmienia nadto nic w aspekcie oderwania obowiązku zapłaty za oświetlenie od własności drogi, a w konsekwencji oderwanie kompetencji od odpowiedzialności. W ocenie Wnioskodawcy reforma prawa energetycznego z roku 2003, na mocy której odstąpiono od wcześniejszej zasady właścicielskiej na rzecz zasady położenia danej drogi – była od samego początku i jest niekonstytucyjna. Nie zmienia tego faktu przekazanie gminom dodat-

kowych dochodów z tytułu zwiększonych udziałów we wpływach z podatku od osób prawnych z 5% do 6,71%, i z podatku od osób fizycznych z 27,6% do 39,34% (dane z uzasadnienia projektu ustawy z dnia 27 maja 2015 r.), gdyż zwiększone dochody otrzymały wszystkie gminy: nie miało znaczenia czy na ich terenie biegły drogi ekspresowe, ile było dróg powiatowych czy wojewódzkich. Zatem zwiększenie dochodów w istocie było tylko „luźno” powiązane z przeniesieniem obowiązku finansowania oświetlenia na gminy. Skutkiem przedmiotowej reformy było zaś odebranie kompetencji od odpowiedzialności: kto inny ma kompetencje (GDDKiA lub samorząd inny niż gmina), a kto inny ponosi odpowiedzialność za długi (gminy).

Podkreślić trzeba, że zrzutu niekonstytucyjności nie podważa fakt uczynienia bardziej racjonalnym podziału finansowania pomiędzy gminy a zarządcę dróg krajowych, którym jest Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad wg kryterium, jakim są potrzeby mieszkańców gminy. W dalszym ciągu gmina jest zobowiązana opłacać rachunki powiatów, województw a także GDDKiA (z może i prywatne z placów). Co więcej, udział gmin w projektowaniu oświetlenia na drogach jest w istocie iluzoryczny. W toku wielu spraw sądowych przedstawiciele Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad argumentowali, że ilość punktów oświetlenia regulują przepisy rozporządzenia Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (Dz. U. Nr 43, poz. 430 ze zm.), zaś gminy mogą to tylko zaakceptować (argument ten nie zmienia faktu, że ilość słupów oświetleniowych rażąco różni się na poszczególnych odcinkach trasy S8, co jednak wynika wyłącznie z dyskrecyjnej władzy Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad jako zarządcy drogi).

Podobnie w dalszym ciągu zasadny jest zarzut niekonstytucyjności rozumienia przepisu art. 18 ust. 1 pkt. 3 ustawy Prawa energetycznego w ten sposób, że daje on prawo Generalnemu Dyrektorowi Dróg Krajowych i Autostrad zawarcia umów na oświetlenie dróg z przedsiębiorstwami energetycznymi, a następnie obciążenia gmin kosztami wynikłymi z tychże umów, a zatem zarzut sprzeczności z art. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, który nakazuje, by wszelkie działania tego organu były oparte na wyraźnie określonej normie kompetencyjnej.

Końcowo należy podnieść, iż – w ocenie Wnioskodawcy - zasadny jest nadal zarzut niekonstytucyjności art. 18 ust. 1 pkt. 3 ustawy Prawo energetyczne w tej części w jakiej dotyczy on uznania za zadania własne gmin finansowania dróg powiatowych, wojewódzkich oraz krajowych. Nawet ustawodawca nie powinien naruszać istoty przypisanych danej jednostce samorządu kompetencji: nie powinien uznać, iż należy do zadań własnych tej jednostki (gminy) zadanie, które z natury jest zadaniem państwa, powiatu lub województwa samorządowego (zasady, iż płaci ten kto jest zarządcą).

Mając na uwadze powyższe, podtrzymując nadto argumenty podniesione we wniosku podstawowym, wnoszę jak w części wstępnej.

RADCA PRAWNY

Tadeusz Oniśko

Załączniki:

- 5 odpisów pisma.